

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ І ФІНАНСІВ  
КАФЕДРА ОБЛІКУ І АУДИТУ

**«ЗАТВЕРДЖЕНО»**

Науково-методичною радою  
Житомирського державного  
технологічного університету  
протокол від «22» лютого  
2018 р. № 1

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ**

до виконання науково-педагогічної практики  
для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії  
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»  
зі спеціальності 071 «ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ»

Розглянуто і рекомендовано на засіданні  
кафедри обліку і аудиту  
протокол від «09» січня 2018 р.  
№ 1

Розробник: д.е.н., проф. Легенчук С.Ф.

Житомир  
2018

## ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ.....	4
1.1. Мета й основні завдання.....	4
1.2. Зміст практики.....	7
1.2.1. Загальні положення.....	7
1.2.2. Бази практики.....	8
1.2.3. Порядок організації та керівництво науково-педагогічної практикою.....	8
1.2.4. Форми та методи контролю.....	8
1.2.5. Вимоги до оформлення звіту.....	9
1.2.6. Критерії оцінювання практики.....	9
2. РЕКОМЕНДОВАНІ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ВИДАННЯ.....	9
ДОДАТКИ.....	12

## ВСТУП

Науково-педагогічна практика фахівця ступеня доктора філософії в галузі управління та адміністрування за спеціальністю 071 “Облік і оподаткування” є обов'язковим компонентом освітньо-наукової програми і спрямована на набуття здобувачем професійних навичок та вмінь здійснення самостійної науково-педагогічної роботи.

Для фахівця ступеня доктора філософії важливо не тільки знати основні положення методології наукових досліджень, необхідні для написання дисертації, але мати загальне уявлення про методологію педагогічної роботи та наукової творчості, здобути досвід у організації своєї роботи, у використанні методів наукового пізнання та застосуванні логічних законів і правил. Інтеграція загальної і професійної освіти на базі педагогічної діяльності не лише сприяє значному підвищенню мотивації до отримання знань і формування відповідних компетенцій, але є й стимулом оновлення змісту освіти в цілому.

У даних рекомендаціях розглядаються загальні питання організації, проведення і підведення підсумків науково-педагогічної практики фахівця ступеня доктора філософії.

Науково-педагогічна практика є важливою складовою освітньо-наукової програми підготовки фахівця ступеня доктора філософії і має на меті систематизацію, розширення і закріплення професійних знань, формування у компетенції ведення самостійної наукової роботи, дослідження, експериментування та педагогічної діяльності.

*Сутність наукової частини практики* полягає у залученні фахівця ступеня доктора філософії до самостійної роботи, ознайомленні з методикою проведення наукової роботи в академічних і спеціалізованих інститутах та провідних компаніях.

Предметом практики є:

- поглиблення навичок самостійної наукової роботи,
- розширення наукового світогляду,
- дослідження проблем практики та вміння пов'язувати їх з обраним теоретичним напрямком дослідження,
- визначення структури та логіки дисертації.

*Задача педагогічної частини практики* полягає у залученні фахівця ступеня доктора філософії до самостійної педагогічної діяльності, ознайомленні з методикою проведення педагогічної роботи в академічних закладах, провідних кафедрах тощо.

# 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

## 1.1. МЕТА ТА ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ

**Метою** науково-педагогічної практики є набуття фахівцями ступеня доктора філософії досвіду самостійної науково-педагогічної роботи та опрацювання методики її проведення, поглиблення теоретичних знань в сфері економічних відносин, підбір матеріалу для написання кандадатської дисертації, формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел.

Фахівці ступеня доктора філософії під час проходження практики мають вирішити такі **компетентності**:

### **Загальні компетентності (ЗК):**

ЗК1. Здатність до засвоєння і системного аналізу через критичне осмислення нових знань в галузі управління та адміністрування та міжпредметних галузях (економіки, статистики, фінансів і організаційної поведінки).

ЗК2. Здатність до критичного аналізу і креативного синтезу нових ідей, які можуть сприяти в академічному і професійному контекстах економічному, соціальному та культурному прогресу суспільства, базованому на знаннях, здатність до критики й самокритики

ЗК5. Здатність до самовдосконалення, адаптації та дії в нових ситуаціях, креативність.

ЗК6. Здатність оцінювати соціальну значимість результатів своєї діяльності, бути відповідальним громадянином, усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

ЗК7. Розуміння значення дотримання етичних норм та авторського права при проведенні наукових досліджень, презентації їх результатів та у науково-педагогічній діяльності.

### **Фахові компетентності спеціальності (ФК):**

ФК1. Наявність глибоких обґрунтованих знань в галузі управління та адміністрування, детальне розуміння процесів, що протікають на підприємствах та в світовій економічній системі.

ФК2. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі управління та адміністрування.

ФК3. Здатність реалізувати проекти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язання значущих соціальних, наукових, культурних, етичних, економічних та інших проблем, пов'язаних з обліком і оподаткуванням.

### **Програмні результати навчання**

ПРН1. Володіти здібностями до логічного мислення щодо проблемних питань обліку і оподаткування та навичками проведення досліджень, що забезпечують розширення бази наукових знань в галузі управління та адміністрування.

ПРН2. Володіти концептуальними та методологічними знаннями в галузі управління та адміністрування та бути здатним застосовувати їх до професійної діяльності на межі предметних галузей.

ПРН4. Спланувати та реалізувати на практиці оригінальне самостійне наукове дослідження, яке має наукову новизну, теоретичну і практичну цінність та сприяє розв'язанню значущих проблем в галузі управління та адміністрування.

ПРН5. Знайти оригінальне інноваційне рішення, направлене на розв'язання конкретної обліково-аналітичної проблеми.

ПРН6. Вміти визначити об'єкт і суб'єкт досліджень, використовуючи гносеологічні підходи до розв'язання проблем в галузі управління та адміністрування.

ПРН7. Вміти доступно, на високому науковому рівні доносити сучасні наукові знання та результати досліджень до професійної та непрофесійної спільноти.

ПРН8. Володіти навичками усної і письмової презентації результатів власних досліджень рідною та іноземною мовами.

ПРН9. Розробити оригінальний практичний курс для студентів з фахової дисципліни, враховуючи сучасний стан наукових знань та особисті дослідницькі навички

ПРН10. Описувати результати наукових досліджень у фахових публікаціях у вітчизняних та закордонних спеціалізованих виданнях, в тому числі внесеними до наукометричної бази Scopus або аналогічних баз

ПРН11. Використовувати сучасні інформаційні джерела національного та міжнародного рівня для оцінки стану вивченості об'єкту досліджень і актуальності наукової проблеми.

ПРН13. Координувати роботу дослідницької групи, вміти організувати колективну роботу та керувати людьми.

ПРН14. Дотримуватись етичних норм, враховувати авторське право та норми академічної доброчесності при проведенні наукових досліджень, презентації їх результатів та у науково-педагогічній діяльності.

ПРН16. Демонструвати навички роботи з сучасним програмними продуктами, що призначені для ведення обліку, проведення економічного аналізу та аудиту

ПРН17. Вміти визначати перспективні об'єкти та напрями обліку, а також формувати щодо них елементи теоретичних засад

ПРН18. Вміти використовувати одержані знання у науково-дослідній діяльності та оперувати статистичними та обліково-аналітичними базами даних.

## 1.2. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

### 1.2.1. Загальні положення

Проходження фахівцями ступеня доктора філософії освітньо-наукової практики орієнтується на отримання основних результатів науково-дослідної роботи.

Предметом науково-дослідної практики є поглиблення навичок самостійної наукової роботи, розширення наукового світогляду студентів, дослідження проблем практики та вміння пов'язувати їх з обраним теоретичним напрямком дослідження, визначати структуру та логіку майбутньої дисертації.

Методичні рекомендації базуються на таких законодавчих та нормативних документах:

- Закон України “Про вищу освіту” 1556-VII, , Редакція від 01.01.2018;
- Освітньо-наукова програма «Облік і оподаткування» третього рівня вищої освіти за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

**Наукова частина практики** повинна відповідати напряму наукових досліджень фахівця ступеня доктора філософії. Під час такої практики надається можливість використати нові методи та отримати необхідні результати досліджень, які проводить фахівець ступеня доктора філософії при написанні дисертації.

Фахівці ступеня доктора філософії під час проходження наукової частини практики мають вирішити наступні завдання:

- ознайомлення зі структурою, науковою проблематикою та результатами наукової роботи академічних і галузевих закладів освіти та їх провідних фахівців щодо обраного напрямку досліджень;
- вивчення теоретичних класичних джерел за обраною науковою проблемою відповідно до наукової проблеми дослідження, що розв'язується у дисертації;
- визначення стану розробки питань обраної наукової проблеми у вітчизняній та іноземній літературі;
- визначення структури та основних завдань дисертації;
- оволодіння методикою обробки та аналізу статистичних даних.

**Педагогічний компонент проходження практики** полягає у формуванні особистості майбутнього викладача, застосуванні теоретичних знань у практичній діяльності, засвоєнні педагогічних умінь, вивченні та аналізу педагогічного досвіду. Педагогічний компонент містить в собі знання та уміння, якими повинен оволодіти фахівець ступеня доктора філософії.

Завданням педагогічної частини практики є:

- розвиток професійних умінь педагогічної діяльності фахівця ступеня доктора філософії через залучення його до виконання різних форм навчально-виховної роботи у ЗВО;
- формування умінь щодо планування та організації навчально-методичної роботи викладача (у межах окремого заняття, теми, навчального предмету);
- формування готовності фахівця ступеня доктора філософії до здійснення соціально-виховної роботи зі студентами та студентськими групами.

### **1.2.2. Бази практики**

Науково-педагогічна практика є індивідуальною, основним базовим об'єктом науково-педагогічної практики є випускова кафедра обліку і аудиту факультету обліку і фінансів та наукові бібліотеки. Науково-педагогічна практика може проводитися також за додаткової потреби на базі науково-дослідних закладів, відповідних профільних кафедр вищих навчальних закладів, наукових та аналітичних підрозділів підприємств, установ, організацій, відомств, бібліотек тощо, які проводять науково-дослідні роботи чи здійснюють розробки та мають наукові здобутки у сфері наукової проблематики фахівця ступеня доктора філософії.

### **1.2.3. Порядок організації та керівництво науково-педагогічної практикою**

Науково-педагогічна практика для фахівця ступеня доктора філософії проводиться згідно з освітньо-науковою програмою «Облік і оподаткування» третього рівня вищої освіти за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

### **1.2.4. Форми та методи контролю**

За результатами проходження науково-педагогічної практики фахівці ступеня доктора філософії складають та подають на кафедру Звіт про проходження науково-педагогічної практики.

Звіт повинен містити: Щоденник з практики; розділи Звіту.

Звіт про проходження науково-педагогічної практики здається в терміни, встановлені Графіком роботи. Підведення підсумків науково-педагогічної практики відбувається відкрито перед членами комісії.

Результатом практики має стати отримання наукових результатів, які будуть використані у подальших наукових дослідженнях практиканта.

### **1.2.5. Вимоги до оформлення звіту**

Основним документом, що свідчить про виконання фахівцем ступеня доктора філософії програми науково-педагогічної практики є письмовий звіт.

*Рекомендується така послідовність викладення матеріалу в звіті:*

- Титульна сторінка звіту (додаток А).
- Щоденних проходження практики (додаток Б).
- Зміст звіту із зазначенням сторінок.
- Основний текст (Розділ 1. Наукова складова. Розділ 2. Педагогічна складова).
- Список використаної літератури.

### **1.2.6. Критерії оцінювання практики**

Оформлений за всіма зазначеними вимогами звіт з науково-педагогічної практики приймається викладачем-керівником практики в університеті протягом тижня після її закінчення.

Оцінювання звіту з науково-педагогічної практики здійснюється за національною шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та за шкалою ECTS.

## **2. РЕКОМЕНДОВАНІ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ВИДАННЯ**

### *2.1. Законодавчі та нормативні акти України:*

Закон України “Про науково-технічну діяльність” № 1977–XII від 13.12.1999 // [www.rada.kiev.ua](http://www.rada.kiev.ua).

Закон України “Про вищу освіту” № 2984-III від 17.01.2002 р., [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2984-14>;

Національний стандарт України «Інформація та документація. Бібліографічна посилання. Загальні положення та правила складання. ДСТУ 8302:2015»;

Наказ Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 (зареєстровано в Мін’юсті 3 лютого 2017 р. № 155/30023).

### *2.2. Підручники, навчальні посібники, монографії, зокрема:*

Арутюнов В. Х. Методологія соціально-економічного пізнання : навч. посіб. / В. Х. Арутюнов, В. М. Мішин, В. М. Свінціцький. – К. : КНЕУ, 2005. – 353 с.



Білуха М.Т. Основи наукових досліджень: Підручник. – К.: Вища школа, 1997. – 271 с.

Кохановський В. Філософія науки: підручник для ВНЗ / В. Кохановський. – К.: Освіта, 1994. – 360 с.

Кринецький И. И. Основы научных исследований / И. И. Кринецкий. – Киев : Выща шк., 1981. – 207 с.

Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. / О. В. Крушельницька. – К. : Кондор, 2003. – 192 с.

Лудченко А. А. Основы научных исследований: учеб. пособ. / А.А. Лудченко, Я.А. Лудченко, Т. А. Примак и др. – 2-е изд. [стер.] – К.: О-во “Знання”, КОО, 2001. – 113 с.

Малюга Н.М. Наукові дослідження в бухгалтерському обліку: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир: ПП “Рута”, 2003. – 476 с.

Наринян А.Р. Основы научных исследований. Учеб. пособие / А.Р. Наринян, В.А. Поздеев. – К: Изд. Европ. Ун-та, 2002. –110 с.

Пономаренко Л. А. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня : методичні поради / автор-упорядник Л. А. Пономаренко. – К. : Редакція “Бюлетеня Вищої атестаційної комісії України”, 1999. – 80 с.

Романчиков В.І. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 254 с.

Ростовський В. С. Основи наукових досліджень і технічної творчості: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. С. Ростовський, Н.В. Дібрівська; – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 96 с.

Сиденко В.М. Основы научных исследований / В. М. Сиденко, И. М. Грушко. – Харків : Вища шк., 1979. – 200 с.

Соловійов С.М. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 176 с.

Філіпченко А.С. Основи наукових досліджень: Конспект лекцій. – К.: Академвидав, 2004. – 208 с.

Чкалова О. Н. Основы научных исследований / О. Н. Чкалова. – К.: Вища шк., 1978. – 120 с.

Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності: Підручник / В.М. Шейко, Н.М. Кушнарєнко. – Вид. 4-те, випр. і доп. – К.: Знання, 2004. – 307 с.

Штанько В.И. Философия и методология науки: учеб. пособ. для аспирантов естественнонаучных и технических специальностей / В. И. Штанько. – Харьков : ХНУРЕ, 2002. – 292 с.

### *2.3. Автореферати дисертацій*

### *2.4. Інформаційні ресурси*

Пошукова система Google Scholar [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://scholar.google.com.ua/>.

Пошукова система Scopus [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.scopus.com/home.url>.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
Житомирський державний технологічний університет  
Факультет обліку і фінансів  
Кафедра обліку і аудиту

**ЗВІТ**  
**ПРО ПРОХОДЖЕННЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ**

---

(прізвище, ім'я по батькові)

Місце практики \_\_\_\_\_

Термін проходження практики \_\_\_\_\_

Відповідальний за практику

від підприємства \_\_\_\_\_

(підпис)

\_\_\_\_\_

(ПБ, посада)

Житомир

2017

ЗАТВЕРДЖЕНО  
Наказ Міністерства освіти і науки,  
молоді та спорту України  
29 березня 2012 року № 384  
(у редакції наказу Міністерства  
освіти і науки України  
від 05 червня 2013 року № 683)

**Форма № Н-6.03**

**Житомирський державний технологічний університет**

## **ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ**

\_\_\_\_\_ (вид і назва практики)

\_\_\_\_\_ (прізвище, ім'я, по батькові)

Інститут, факультет \_\_\_\_\_

Кафедра \_\_\_\_\_

напря́м підготовки \_\_\_\_\_

спеціальність \_\_\_\_\_

(назва)

---

(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув на підприємство, організацію, установу

Печатка

підприємства, організації, установи „\_\_\_” \_\_\_\_\_ 20\_\_ року

---

(підпис)

---

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи

Печатка

Підприємства, організації, установи “\_\_\_” \_\_\_\_\_ 20\_\_ року

---

(підпис)

---

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)













